

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

Warszawa, dnia

7. 12. 2009

RPO-632775-I/09/AK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan

Marek Sawicki

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30

00-930 Warszawa

Wielce Łanowy Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 października 2009 r. w sprawie opinii na temat podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia do ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634 ze zm.), ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1700 ze zm.) oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1702 ze zm.) zmian polegających na zakazie zatrudniania pewnych kategorii osób, pragnę zauważyć co następuje.

Rzecznik Praw Obywatelskich jest organem powołanym do stania na straży praw i wolności człowieka i obywatela w obliczu działań podejmowanych przez organy władzy publicznej. W związku z tym Rzecznik nie posiada konstytucyjnych ani ustawowych kompetencji do opiniowania projektów aktów normatywnych, jak również nie rozstrzyga rozbieżności, które pojawiają się w ramach prac Rady Ministrów.

Odnosząc się jednak ogólnie do postawionej przez Pana Ministra kwestii, należy zauważyć, że słuszna jest koncepcja ograniczania dostępu do wykonywania pewnych czynności w ramach administracji rządowej w stosunku do osób, które dopuściły się czynów karalnych. Z drugiej jednak strony, wszelkie zakazy dotyczące zatrudniania w służbie publicznej osób skazanych muszą być odpowiednio skonstruowane z punktu widzenia legislacyjnego, jak również nie mogą być zbyt daleko idące, gdyż powinny być proporcjonalne. Należy bowiem pamiętać, że mamy tu do czynienia z konstytucyjnym prawem podmiotowym (art. 60), którego ograniczenie musi spełniać wymogi określone w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Podobne wątpliwości wyrażałem już

w związku z dokonaną ustawą z dnia 7 maja 2009 r. (Dz. U. 114, poz. 946) zmianą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (kopia komunikatu w tej sprawie w załączeniu). Co prawda modyfikacja ta miała dużo większe znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania państwa, gdyż dotyczyła biernego prawa wyborczego do Sejmu i Senatu, lecz zaznaczyłem wówczas wyraźnie, iż nie jest właściwe ograniczanie publicznych praw podmiotowych bez różnicowania rangi przestępstw oraz moralnej oceny popełnionego czynu.

Powoduje to, że rzeczywiście zasadne jest rozważanie, czy uchwalenie przepisów o treści zaproponowanej przez Panią Minister Piterę jest zasadne. Wydaje się bowiem, że poprawniejszym rozwiązaniem jest ograniczenie dostępu do służby publicznej jedynie w stosunku do osób skazanych prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego. Przykładem prawidłowego ujęcia tego zagadnienia może być art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458), który stanowi, że pracownikiem samorządowym zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na stanowisku urzędniczym nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe. Ponadto, sugerowane przez Minister Piterę określenie „skazanych prawomocnym wyrokiem” będzie powodowało wyłączenie możliwości zatrudnienia w stosunku do osób, które zostały ukarane choćby w trybie wykroczeniowym. Co więcej, mogłoby dojść do naruszenia konstytucyjnej zasady równości (art. 32 ust. 1), gdyż pracownikiem podległej Panu Ministrowi Agencji mogłaby być osoba, która przyjęła mandat karny (w efekcie czego nie została skazana wyrokiem), natomiast osoba, która odmówiłaby przyjęcia mandatu i zostałaby ukarana przez sąd, nie mogłaby być zatrudniona.

Zaczynamy naukę
przez zachowanie.